

UDC 821.161.2-252:791.228

doi: <https://doi.org/10.15330/clid.2.2.35-46>**“ЛІСОВА ПІСНЯ” ЛЕСІ УКРАЇНКИ ТА ЇЇ ІНТЕРМЕДІАЛЬНИЙ ПЕРЕКЛАД У 3D-АНІМАЦІЇ “МАВКА. ЛІСОВА ПІСНЯ”****LESIA UKRAINKA'S *THE FOREST SONG* AND ITS INTERMEDIAL TRANSLATION IN THE 3D ANIMATED FILM *MAVKA. THE FOREST SONG*****Марина Варданян**

Криворізький державний педагогічний університет, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1220-7530>**Дар'я Венгеловська**

Криворізький державний педагогічний університет, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-0459-9564>

Abstract. The article examines the intermedial translation of Lesia Ukrainka's canonical drama-fairy tale *The Forest Song* into the contemporary 3D animated film *Mavka. The Forest Song* (2023) produced by *Animagrad Studio*. The study traces how the original literary text – with its complex mythopoetic structure, symbolic layers, and philosophical depth – is transformed within an audiovisual format aimed primarily at child and youth audiences, and how this shift influences the preservation and reinterpretation of the cultural and semantic core of the source work.

The theoretical section outlines current approaches to intermediality and intersemiotic translation, demonstrating that the film adaptation operates as a form of transmedial transformation in which the literary source is re-coded into a new sign system and a new model of reception.

The analytical part focuses on narrative, generic, visual, and auditory modifications in the animated version. The contribution shows that *Mavka. The Forest Song* departs from the symbolic and philosophical dramaturgy of Ukrainka's original to construct an adventure-oriented fantasy story centered on ecological messaging and a romantic plotline. At the same time, the animation preserves several archetypal images and key motifs of *The Forest Song*, reinterpreting them through contemporary audiovisual codes: color symbolism, dynamic character design, the representation of Forest Spirits, and musical solutions that combine folk intonations with elements of popular music.

Special attention is devoted to the adaptation of national and cultural symbolism, including mythological imagery, ecological worldview, and moral-ethical values. The study concludes that the animated film functions as a distinct form of intermedial translation that both simplifies and universalizes certain meanings while simultaneously enabling the broad popularization of Ukrainian culture and offering a modernized representation of a classic literary text within the global media landscape.

Keywords: translation, Lesia Ukrainka, *The Forest Song*, *Mavka*, intermedial translation, adaptation.

ВСТУП

П'еса-феєрія “Лісова пісня” (1911) Лесі Українки є ключовим твором української літератури, що втілює глибокі філософські, національні та культурні сенси, а її переклади та адаптації сприяють популяризації українськості у світі. Власне “Лісова пісня” неодноразово перекладалася різними мовами. Зокрема, відомо щонайменше про шість англomовних перекладів: у 1950-х роках з'явився переклад Персіваля Канді, далі – у різний час вийшли інші інтерпретації драми-феєрії, виконані Флоренс Рендал Лайвсей, Гледіс Еванс, Вірою Річ, Вірлянною Ткач і Вандою Фіппс, а у 2021 році – Патріком Корнессом (Corness 2024). Кожен із перекладачів застосовував власні стратегії відтворення символіки та поетичності тексту, що засвідчує багатшаровість і універсальність драматургії Лесі Українки.

Водночас “Лісова пісня” відкриває широкі можливості для міжсеміотичних інтерпретацій, зокрема у театрі, музиці, живописі й анімації. А різні екранізації однойменної драми-феєрії – від фільму Віктора Івченка (1961), казки Юрія Ілленка (1981) на кіностудії імені Олександра Довженка до анімаційної версії “Мавка. Лісова пісня” (2023) студії “Animagrad” – демонструють широкий спектр інтерпретацій: від збереження ключових мотивів до повного переосмислення сюжету й персонажів. У цьому контексті “Лісова пісня” Лесі Українки вирізняється складністю візуалізації, адже її художній світ побудований на міфопоетичному мисленні та насичений символікою, що становить виклик для кіномови, а відтак – і для інтермедіальної інтерпретації. Під таким кутом зору драма-феєрія є малодослідженою попри численні публікації українських та закордонних науковців, присвячених творчості Лесі Українки та її перекладам (Бичко 2000; Гундорова 2023; Зорівчак 2008; Моклиця 2009; Corness 2024; Shymchyshyn 2021).

МЕТА І МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

У цій статті ставимо за мету розглянути інтермедіальний переклад драми-феєрії “Лісова пісня” в 3D анімаційний фентезійний фільм “Мавка. Лісова пісня” (“Mavka. The Forest Song”) студії “Animagrad” (“Film.UA Group”) режисерів Олександра Рубана та Олега Маламужа, що вийшов у прокат у 2023 році. Спочатку ми звертаємося до розгляду понять про інтермедіальний переклад та екранізацію. Далі, розглядаються власне першотвір “Лісова пісня” та його інтермедіальна адаптація “Мавка. Лісова пісня” на рівні жанру, сюжету та візуально-звукових кодів.

Методологія дослідження поєднує теоретичний аналіз інтермедіальності та міжсеміотичного перекладу з компаративним підходом і аналізом жанрових, сюжетних та візуально-звукових трансформацій у контексті культурного перекодування.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Інтермедіальність, переклад та екранізація української літератури

Посилення взаємодії літератури з іншими видами мистецтва – музика, театр, кіно – сприяє зростанню кількості досліджень, що зосереджуються на проблемі синтезу мистецтв та розвитку поняття інтермедіальності й інтермедіального перекладу. Ці поняття вивчаються як у працях вітчизняних дослідників, так і зарубіжних. Зокрема, Л. Горболіс у своїй монографії “Міжмистецькі контакти українського тексту” наголошує, що інтермедіальність є актуальним і перспективним напрямом сучасних досліджень, який відкриває нові можливості для комплексного перепрочитання української класики (Горболіс, 2021, с. 5). Дослідниця зосереджується на категорії інтермедіальності в історичному та теоретико-літературознавчому дискурсі, підкреслюючи, що міжмистецькі контакти мають тривалу історію – від античних часів (Платон, Лукіан, Аристотель) та епохи Просвітництва й романтизму (праці Г. Е. Лессінга, Ш.-Б. Дюбо) (Горболіс, 2021, с. 10). І далі Л. Горболіс наголошує, що поняття інтермедіальності формувалося поступово: Д. Гігінс увів термін “інтермедія”, А. Гансен-Льове теоретично його обґрунтував, І. Раєвські виокремила основні форми інтермедіальних зв’язків – медіальну транспозицію (кіноадаптації), медіакомбінацію (опера, театр, комікси тощо), а В. Вольф уточнив розуміння медіуму як культурно зумовленого засобу комунікації (Горболіс, 2021, с. 11–12).

У свою чергу авторський колектив монографії “Література на полі медій” (Гундорова & Сиваченко, 2018) комплексно розглядає проблеми інтермедіальності в сучасному літературознавстві, зокрема уточнює її поняття та типологію, а також аналізує екранізацію як міжмистецьку трансформацію літературного твору та інтермедіальний переклад і перекодування, що передбачають передачу змісту тексту іншими мистецькими кодами і різні рівні міжмистецької рецепції. У межах міжмистецьких трансформацій особливе місце займає екранізація, яку сучасні дослідники розглядають як одну з форм інтермедіального перекладу або перекодування. Аналізуючи специфіку перенесення літературного твору в кіномедіум, О. Дубініна наголошує на існуванні трьох основних підходів до визначення екранізації: як інтертекстуальності, інтерпретації або перекладу (Дубініна, 2018, с. 431). У такий спосіб, за спостереженням дослідниці, розуміння екранізації як інтермедіального перекодування дозволяє відмовитися від суб’єктивних оцінок “схожості” чи “гарності” адаптації та зосередити увагу на тому, як у процесі міжмедіального переходу зберігається або трансформується смисл літературного твору (Дубініна, 2018, с. 432–433).

Таким чином, екранізація постає як акт трансмедіації, що передбачає перекодування літературного тексту з вербального в аудіовізуальний код і

неминуче пов'язаний із трансформацією його семантики та культурного контексту. У цьому аспекті показовою є праця П. Торопа “Тотальний переклад”, у якій розширено поняття міжсеміотичного перекладу до рівня культурного перекладу, а взаємодія між текстом і культурою-реципієнтом розглядається як процес адаптації не лише фабули, а й культурного коду твору (Тороп, 2015, с. 87). Екранізацію визначено як форму екстратекстового, інтерсеміотичного перекладу (трансмутації), у межах якого літературний текст розкладається й відтворюється засобами іншої знакової системи, що вимагає аналізу змін на рівні хронотопу, смислових домінант та режисерської інтерпретації (Тороп, 2015, с. 224–230).

Тож екранізація постає як інтермедіальний перекладач, що здійснює не лише медіальну транспозицію об'ємного літературного нарративу в динамічний аудіовізуальний формат, а й культурну адаптацію, перекодовуючи образи та історичний контекст у мову сучасного українського пригодницького кіно. Показовим прикладом такого культурного перекодування є також фентезійний фільм “Сторожова застава”, створений за мотивами однойменного історичного роману Володимира Рутківського. У фільмі сюжет і персонажі зазнають трансформацій, зумовлених новою медіальною формою, але водночас зберігають центральне ідентифікаційне послання оригіналу (Варданян, 2022, с. 34–38). Розглядаючи екранізацію з позиції універсальної моделі процесу перекладу, можна аналізувати співвідношення між першотвором і цільовим текстом, тип інтерпретації (буквальної чи вільної), ступінь еквівалентності, сценарій як первинну трансформацію, зміни в системі образів і якість кіноверсії, що визначається відповідністю культурного й смислового послання фільму посланню літературного джерела (Варданян, 2022, с. 34–35).

Таким чином, екранізація української літератури демонструє, як літературний текст може бути переосмислений через інтермедіальний переклад, зберігаючи культурний і смисловий код твору. Питання перенесення нарративів для дітей і підлітків, як у “Сторожовій заставі”, підкреслює актуальність вивчення екранізацій як механізму культурного перекодування. Це свідчить також про динамічність національної літератури та її здатність знаходити нове життя в аудіовізуальному просторі. Далі ми звернемося до аналізу анімації “Мавка. Лісова пісня”, де процеси міжмистецького перекладу реалізовані у сучасній візуальній формі.

Сюжетні та жанрові зміни в анімації “Мавка. Лісова пісня”

Одним із головних питань інтермедіального перекладу лишається проблема вірності першотвору. Наскільки режисер має зберігати текстову структуру, образи та символи літературного оригіналу? Чи може кінематографічна інтерпретація претендувати на статус самостійного мистецького явища, що пропонує інший кут зору на знайомий сюжет? Ця

дилема особливо загострюється у випадках адаптації творів, які мають високу естетичну й культурну цінність, зокрема “Лісової пісні” Лесі Українки. Тому найбільшим викликом у міжсеміотичній адаптації “Лісової пісні” є перенесення символічного світу драми-феєрії у мову кіно. Як підкреслюють О. Поліщук, О. Андросович, О. Піддубна та Я. Толок, у творчості Лесі Українки формується цілісна “одухотворена картина світу”, де всі міфічні істоти існують у повноті взаємозв’язків і в чіткій ієрархії. Ця картина поєднує фольклорні вірування, філософські пошуки та морально-етичні питання, створюючи багатопланову систему символів. Саме ця насиченість міфопоетикою робить драму Лесі Українки складною для візуалізації: будь-яка екранізація ризикує або спростити символіку, або універсалізувати її, нівелюючи національну специфіку (Поліщук, 2021, с. 87–88).

У цьому контексті анімаційна стрічка “Мавка. Лісова пісня” як сучасна інтерпретація класичної драми-феєрії Лесі Українки пропонує власне рішення: режисер та сценаристи студії “Animagrad” свідомо дистанціюються від точного відтворення драматургії і створюють новий міфологічний наратив. Як слушно зазначає А. Канівець, сакраментальне формулювання “за мотивами” фактично означає майже повну відсутність прямої сюжетної спадкоємності (Канівець, 2023). Тим самим, анімаційна стрічка “Мавка. Лісова пісня” трансформує першотвір Лесі Українки в казкову фентезі-історію з елементами пригодницького сюжету, орієнтовану на дитячу та підліткову аудиторію. Тут ключову роль відіграють візуальні ефекти, музичний супровід та пісенні вставки, які роблять сюжет більш динамічним і доступним для сприйняття сучасним глядачем.

В анімаційному фільмі відбувається зміна жанрової моделі: відхід від символічно-філософської драми до фентезійно-казкового наративу з елементами пригод. Якщо оригінал концентрувався на внутрішньому конфлікті героїв та символічній взаємодії людини й природи, то анімація пропонує більш лінійний сюжет із чітким протиставленням добра та зла (Мавка та Килина), а також додає любовну історію і соціально-екологічний меседж. Така зміна робить історію “Мавки” більш доступною для дітей та міжнародної аудиторії, але водночас зменшує рівень філософської багатозначності, властивий першотвору.

Крім того, анімація зберігає базовий конфлікт між природою та цивілізацією, але він набуває соціально-екологічного звучання. Як зазначає Л. Горболіс, драма-феєрія Лесі Українки розкриває “ідею збереження природи як частини морально-етичного концепту” та пропонує художню візію екологічної відповідальності. Тут природа постає як “велика родина”, де кожен має обов’язок дбати про порядок і гармонію, а екологічний код у “Лісовій пісні” є не просто темою, а способом мислення, притаманним українській ментальності, де “ліс – це приналежність культури, що своїми коренями

входить у безмежну глибину об'єктивної діалектики універсуму” (Горболіс, 2011, с. 7).

Натомість у сучасній екранізації ця тема отримує соціально актуальне звучання: вирубка лісів, знищення екосистем, баланс між техносвітом і довкіллям. А введення образів Верховних Духів, створених за мотивами тварин із Червоної книги, ще більше підсилює екологічний дискурс, адже у такий спосіб режисерам та сценаристам вдалося інтегрувати в сюжет глобальну екологічну мораль, зрозумілу міжнародній дитячій аудиторії. Крім того, в анімації з'являється комічний образ Жабокиць Квусь, який поєднує риси кількох тварин, що є метафорою злиття природних елементів. Такий підхід не лише розширює межі фантазії, але й підкреслює єдність природного світу, що є основною ідеєю твору.

Візуальна та звукова символіка в анімації “Мавка. Лісова пісня”

Поглиблюючи екологічні мотиви, сучасна анімація “Мавка. Лісова пісня” демонструє цілісну систему передачі культурних кодів через візуальні та звукові образи, адаптовані для сприйняття сучасною аудиторією. Екранізація виступає не лише спробою відтворити сюжет першотвору, а й формою міжсеміотичного перекладу, у якому вербальні образи трансформуються у візуально-звукові коди.

Труднощі візуалізації “Лісової пісні” зумовлені міфопоетичною насиченістю тексту, у якому поєднано українську міфологію, фольклорні вірування та філософське осмислення взаємин людини й природи. Для режисера це означає надзвичайно складне завдання – перенести багаторівневу символіку й естетичну глибину у мову екрану без втрати її значення. Передача культурних кодів в анімації здійснюється через візуальні та звукові трансформації, що враховують особливості сучасної аудиторії.

Візуальна мова фільму формується не стільки через відтворення української демонології, скільки через створення нової системи знаків, орієнтованої на масову аудиторію. Класичні персонажі (Мавка, Лукаш, Водяник) зберігають впізнаваність, проте отримують більш м'які риси. Нові образи – Жабокиць Квусь, Верховні Духи, Магічна Верба – поєднують риси національної символіки, зокрема мотиви Марії Приймаченко або тварини з Червоної книги, зі світовою анімаційною стилістикою (Таб. 1). У сучасній анімації продовжується акцент на символіці: старий дуб перегукується з образом Перунового дерева, мотив очищення й оновлення через вогонь – із функціями Сварога, присутні опосередковані архетипи Марі, Велеса, Купайла. Такі символи дозволяють перенести міфологічний і морально-етичний код першотвору у сучасну візуальну форму.

Таблиця 1
Уподібнення образів екранізації до драми-фесрії Лесі Українки

Оригінальні персонажі драми-фесрії “Лісова пісня”	Візуальна інтерпретація за анімацією “Мавка”
Мавка – дух лісу, символ гармонії природи, одухотворений образ	Мавка у 3D-анімації: людиноцентрична зовнішність, традиційні орнаменти (татування із символами стихій), зміна зачісок та костюмів; акцент на екологічній і любовній темі
Лукаш – людина на межі двох світів: природи й соціуму	Лукаш – романтизований образ юнака, менш трагічний, спрощений сюжетно
Водяник – володар підводного міфічного світу, суворий і мудрий	Образ присутній у мультфільмі, але стилізований більш декоративно; набув казково-ігрового вигляду
Русалки, потерчата – істоти фольклору, уособлення сил природи	У мультфільмі переосмислені у вигляді різних лісових істот, візуально більш милої стилістики (дружні, комічні елементи)
Перелесник – демонічний коханець, стихія вогню	У фільмі відсутній як окремий персонаж; натомість символіка вогню трансформована у татування Мавки та візуальні ефекти
Дядько Лев – мудрий, добрий чоловік, представник гармонійної людини-природолюба	У мультфільмі є, але образ спрощений: відчутний зсув у бік казкової доброзичливості для дитячої аудиторії
- відсутній у драмі образ	Жабокиць Квусь – комічний персонаж, гібрид жаби й kota, створений для гумору та привабливості для дітей
- відсутній у драмі образ	Магічна Верба – персоніфіковане дерево-берегиня, поєднання символів Берегині, трипільської культури, ляльки-мотанки
- відсутній у драмі образ	Верховні Духи – синтезовані з образів тварин Червоної книги та мотивів Марії Приймаченко, символізують сакральність природи

Представлена типологія показує баланс між збереженням ключових архетипів і створенням нових персонажів, що дозволяє розширити аудиторію твору за рахунок комічних, візуально привабливих і динамічних елементів, але

водночас образи персонажів демонструють баланс між творчим переосмисленням та збереженням культурного коду. Зокрема, Мавка як головна героїня постає синтезом традицій і модерну. Її численні варіанти візуалізації завершилися образом із графічними татуваннями під українську орнаментику. Символіка чотирьох стихій підкреслює сакральність персонажа та його зв'язок із природним світом. Задля цього, художники фільму активно застосовували комбінаторику (поєднання несполучуваних рис), асоціативний ланцюг (розбудова характеристик через несподівані асоціації) та пошук нових сенсів (інтеграція традиційних символів у сучасний дизайн). Це дозволило створити образи, які відповідають духу міфопоетики Лесі Українки та залишаються зрозумілими глобальній аудиторії (Петренко, 2023).

Поряд із формуванням образів персонажів особливу роль у візуальній системі мультфільму відіграє *символіка кольору та простору*, що посилює значення ідей і характерів. У драмі-феєрії Лесі Українки колір постає через словесні епітети: “зеленокоса Мавка”, “синя річка”, “золоте проміння”, “чорний гай”. Тут колір виконує символічну функцію, уособлюючи метафоричні стани: зелений – життєдайність природи, чорний – трагічну силу, білий – чистоту. У словесному тексті це переважно метафора і маркер символічного підтексту. У мультфільмі ж колір перетворюється на самостійний семіотичний код. Атмосфера лісу розкривається через багатство зелених відтінків – від ніжних світлих до насичено-темних. Зелений символізує життя, гармонію та кохання; у моменти загрози він набуває болотних або кислотних тонів, сигналізуючи руйнацію. Синій використовується для емоційного наголосу: холодні відтінки маркують небезпеку й самотність, теплі – гармонію та взаємність почуттів. Червоний і золотий вводяться як контрастний код у сценах конфлікту: вони позначають вторгнення людини, руйнацію природи та водночас романтизовану пристрась. Таким чином, колір і простір в анімації стають важливим драматургічним інструментом, який доповнює візуальні образи персонажів і підкреслює їх символіку.

У взаємодії з візуальними засобами важливу роль у передачі культурних кодів відіграє і музичний супровід, який стає своєрідним *звуковим аналогом* візуальної символіки. Якщо у драмі-феєрії музика відчувається переважно як згадка про сопілку Лукаша чи спів русалок, то в анімації вона перетворюється на повноцінний носій символіки, посилюючи емоційний і смисловий контекст сцен. Саундтреки у виконанні DakhaBrakha, Христини Соловій, Артема Пивоварова та Марії Квітки поєднують автентичні фольклорні елементи з сучасними музичними стилями (Muzvar, 2023). Серед них:

1) Фольклорні мотиви (“Веснянка”, “Гарная”, “Кроковеє колесо”) апелюють до традиційних уявлень про циклічність природи, ритуали відродження та красу народної культури.

2) Сучасні композиції (“Мова вітру”, “Пісня лісу”) розкривають романтичну й моральну проблематику мультфільму, роблячи її доступною для дитячої та міжнародної аудиторії (двомовні версії).

Отже, музика у “Мавці. Лісова пісня” виступає містком між архаїчними сенсами першотвору та сучасним культурним простором, підсилюючи міжсеміотичний ефект адаптації та доповнюючи символіку візуального ряду.

Узагальнюючи візуальні й звукові засоби, можна простежити, що семіотична система мультфільму працює не лише на естетичне відтворення драматургії Лесі Українки, а й на формування виховного та ідентифікаційного потенціалу. Анімація взаємодіє з дитячою аудиторією на рівні первинних емоційних реакцій: через колір, музику й характеротворчі візуальні рішення вона закладає базові уявлення про цінності, добро і зло, гармонію та відповідальність. У цьому контексті важливо, що, за словами режисера О. Маламужа, “якщо ми не закладаємо свої сенси в контент, то це зробить хтось інший” – отже, художнє рішення стає інструментом культурної саморепрезентації. Мавка в екранізації постає не просто героїнею, а альтернативою західним архетипам: вона уособлює гармонію з природою, жертвність, емоційну відкритість і водночас екологічну відповідальність. Такий підхід забезпечує подвійну функцію адаптації: з одного боку, модернізує й спрощує класичний текст для дитячої аудиторії, а з іншого – підтримує процес формування національної ідентичності й популяризації української культури у глобальному медіапросторі.

ВИСНОВКИ

Поняття інтермедіальності охоплює форми взаємодії мистецтв, у яких словесний текст трансформується у візуальні, музичні та сценічні коди. Такий підхід дає змогу розглядати переклад як міжмистецький процес, що поєднує мови, культури й медіа. Анімаційна екранізація “Мавка. Лісова пісня” демонструє практичну реалізацію інтермедіального перекладу: переосмислення образів, мотивів і міфології твору виводить його в новий медіальний простір, де візуальний стиль, музика та кольорова й просторова символіка функціонують як чинники культурного перекодування.

В анімації збережено ключові архетипи (Мавка, Лукаш, Дядько Лев), водночас з’являються нові персонажі й смислові акценти, спрямовані на дитячу та міжнародну аудиторію; перехід від драми-феєрії до фентезійної казки з екологічним меседжем ілюструє цю переорієнтацію. У свою чергу візуально-звукові коди – кольорова палітра, музичні мотиви, просторове вирішення – виступають новими перекладацькими інструментами, що відтворюють і трансформують культурну символіку першотвору.

Отже, “Мавка. Лісова пісня” підтверджує здатність національного тексту до оновлення через міжсеміотичну адаптацію й одночасно виконує функцію

культурної саморепрезентації. Тож перспективними напрямками подальших досліджень є порівняльний аналіз інших інтермедіальних адаптацій української класики та дослідження рецепції цих форм серед різних аудиторій, що допоможе глибше осмислити механізми популяризації національної спадщини в сучасних медіа.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

- Бичко, А. (2000). *Леся Українка: світоглядно-філософський погляд*. Український Центр духовної культури.
- Варданян, М. (2022). Богатирі-супергерої України в літературі та кіно: міжмистецький переклад “Сторожової застави” В. Рутківського. У Горбач, Н. В. (Ред.). *Література й історія: матеріали Всеукраїнської наукової конференції (17–18 листопада 2022 р.)* (сс. 34 – 39). Запорізький національний університет.
<https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi76/0056435.pdf>
- Горболіс, Л. (2011). Екокритичні виміри української літератури: доцільність і прийнятність застосування (на прикладі “Лісової пісні” Лесі Українки). *Філологічні трактати*, (3), 5 – 10.
- Горболіс, Л. (2021). *Міжмистецькі контакти українського тексту*. Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка
- Гундорова, Т., Сиваченко, Г. (Ред.). (2018). *Література на полі медій*. Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.
- Гундорова, Т. (2023). *Леся Українка. Книги Сивілли*. Віват.
- Дубініна, О. Екранізація літературного твору: специфіка інтермедіального перекодування. У: Гундорова, Т., Сиваченко, Г. (ред.). (2018). *Література на полі медій* (сс. 414 – 445). Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.
- Зорівчак, Р. (2008). Творчість Лесі Українки в англomовному світі. *Леся Українка і сучасність: зб. наук. праць*, 4 (2), 48 – 62.
- Канівець, А. (2023). “Мавка”. Екологічна утопія. *Кіно-Театр*, (4), 17–18.
- Моклиця, М. (2009). Символічне мовлення та інтерпретація тексту (драматургія Лесі Українки). *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”*, (12), 58–59. <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint>
- Петренко, О. (2023). Історії народження персонажів “Мавки”. *Projector*, 5 вересня.
<https://prjctr.com/library/>
- Поліщук, О., Андросович, О., Піддубна, О., & Толок, Я. (2021). Міфопоетика у творчості Лесі Українки як “одухотворена картина світу”. У: Козловець, М. А. та ін. (Ред.). *Актуальні проблеми сучасної філософії та науки: Виклики сьогодення* (сс. 86 – 88). Вид. О. О.Євнюк. <https://eprints.zu.edu.ua/32586/1/zbirnyk.pdf>
- Тороп, П. (2015). *Тотальний переклад*. Нова книга.
- Corness, P. J. (2024). *English translations of Lesia Ukrainka's Fairy Drama The Song of the Forest: A Comparative-historical Study*. [Англomовні переклади драми-феєрії Лесі Українки Лісова пісня: компаративно-історичне дослідження]. Mondrala Press.
- Muzvar (2023). *Слухайте саундтреки до мультфільму “Мавка. Лісова пісня”*.
<https://muzvar.com.ua/dakhabrakha>
- Shymchyshyn, M. (2021). The role of the Ukrainian Diaspora in Translating Lesia Ukrainka's Works into English. *Mundo Eslavo*, (20), 158 – 167.

REFERENCES

- Bychko, A. (2000). *Lesia Ukrainka: Svitohliadno-filosofskyi pohliad* [Lesia Ukrainka: A worldview and philosophical perspective]. Ukrainyskyi Tsentru dukhovnoi kul'tury [in Ukrainian].
- Corness, Patrick John. (2024). *English translations of Lesia Ukrainka's Fairy Drama The Song of the Forest: A Comparative-historical Study*. Mondrala Press.
- Horbolis, L. (2011). Ekokrytychni vymiry ukrainskoi literatury: dotsilnist i pryiniatnist zastosuvannia (na prykladi *Lisovoi pisni* Lesi Ukrainky) [Ecocritical dimensions of Ukrainian literature: Relevance and applicability (in the case of Lesia Ukrainka's *The Forest Song*)]. *Filolohichni traktaty*, (3), 5 – 10 [in Ukrainian].
- Horbolis, L. (2021). *Mizhmystetski kontakty ukrainskoho tekstu* [Interart contacts of the Ukrainian text]. Vyd-vo SumDPU imeni A. S. Makarenka [in Ukrainian].
- Hundorova, T., & Syvachenko, H. (Eds.). (2018). *Literatura na poli medii* [Literature on the Media Field]. Instytut literatury im. T. H. Shevchenka NAN Ukrainy [in Ukrainian].
- Hundorova, T. (2023). *Lesia Ukrainka. Knyhy Syvilly* [Lesia Ukrainka. Books of Sibyl]. Vivat [in Ukrainian]
- Dubinina, O. (2018). Ekranizatsiia literaturnoho tvorcu: spetsyfika intermedialnoho perekoduvannia [Screen adaptation of a literary work: The specifics of intermedial transcoding]. In T. Hundorova, & H. Syvachenko (Eds.). (2018). *Literatura na poli medii* [Literature on the Media Field]. Instytut literatury im. T. H. Shevchenka NAN Ukrainy [in Ukrainian].
- Kanivets, A. (2023). “Mavka”. Ekolohichna utopiia [“Mavka”. An ecological utopia]. *Kino-Teatr*, (4), 17 – 18 [in Ukrainian].
- Moklytsia, M. (2009). Symvolichne movlennia ta interpretatsiia tekstu (dramatyriiia Lesi Ukrainky) [Symbolic speech and interpretation of the text (Lesia Ukrainka's dramaturgy)]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu “Ostrozka akademiia”*, (12), 58–59. <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint> [in Ukrainian].
- Muzvar. (2023). *Slukhajte saundtreky do multfilmu “Mavka. Lisova pisnia”* [Listen to the soundtracks of the animated film *Mavka. The Forest Song*]. <https://muzvar.com.ua/dakhabrakha>
- Petrenko, O. (2023, September 5). Istorii narodzhennia personazhiv “Mavky” [Stories of the creation of Mavka's characters]. *Projector*. <https://prjctr.com/library/> [in Ukrainian].
- Polishchuk, O., Androsovyh, O., Piddubna, O., & Tolok, Y. (2021). Mifopoetyka u tvorchosti Lesi Ukrainky yak “odukhvorena kartyna svitu” [Mythopoetics in Lesia Ukrainka's works as a “spiritualized picture of the world”]. In M. A. Kozlovets et al. (Eds). *Aktualni problemy suchasnoi filosofii ta nauky: Vyklyky sohodennia*. (pp. 86 – 88). Vyd. O. O. Yevniuk. <https://eprints.zu.edu.ua/32586/1/zbirnyk.pdf> [in Ukrainian].
- Shymchyshyn, M. (2021). The Role of the Ukrainian Diaspora in Translating Lesia Ukrainka's Works into English. *Mundo Eslavo*, (20), 158 – 167.
- Torop, P. (2015). *Totalnyi pereklad* [Total Translation]. Nova knyha [in Ukrainian].
- Vardanian, M. (2022). Bohatyri-superheroi Ukrainy v literatury ta kino: mizhmystetskyi pereklad “Storozhovoï zastavy” V. Rutkivskoho [Bohatyrs – Ukraine's Superheroes in Literature and Film: Intermedial Translation of Volodymyr Rutkivskyi's *The Stronghold*]. In N. V. Horbach (Ed.). *Literatura y istoriia: Materials of the All-Ukrainian Scientific Conference (November 17 – 18, 2022)* (pp. 34 – 39). Zaporizhzhia National University. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi76/0056435.pdf> [in Ukrainian].
- Zorivchak R. (2008). Tvorchist Lesi Ukrainky v anghlomovnomu sviti [Works of Lesia Ukrainka in the anglophone world]. *Lesia Ukrainka i suchasnist* [Lesia Ukrainka and Modernity], 4 (2), 48 – 62 [in Ukrainian].

Maryna Vardanian, Doctor of Philological Sciences, Professor of the Department of Translation and Slavic Studies, Kryvyi Rih State Pedagogical University, Ukraine.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1220-7530>

maryna.vardanian@gmail.com

Daria Venhelovska, MA in Phylology, Kryvyi Rih State Pedagogical University, Ukraine.

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-0459-9564>

vengelovskaya.dasha@gmail.com

Варданян, М., & Венгеловська, Д. (2025). “Лісова пісня” Лесі Українки та її інтермедіальний переклад у 3D-анімації “Мавка. Лісова Пісня”. *Дитяча література: інтердисциплінарний дискурс*, 2 (2), 35 – 46.

Стаття присвячена аналізу інтермедіального перекладу драми-феєрії Лесі Українки “Лісова пісня” у формат сучасної 3D анімації “Мавка. Лісова пісня” (2023) студії “Animagrad”. У роботі простежено, як класичний текст із його складною міфопоетичною структурою, символічністю та філософською проблематикою трансформується в аудіовізуальний формат, орієнтований на дитячу та підліткову аудиторію, і як ці зміни впливають на збереження культурного й смислового ядра першотвору.

Теоретичний розділ статті узагальнює сучасні підходи до інтермедіальності та міжсеміотичного перекладу, демонструючи, що екранізація постає як форма трансмедіації та культурного перекодування, у межах якої літературний твір адаптується до нової знакової системи й нової рецептивної моделі.

Аналітична частина досліджує сюжетні, жанрові, візуальні та звукові модифікації анімаційної стрічки. Показано, що “Мавка. Лісова пісня” відходить від символічно-філософської драматургії оригіналу та вибудовує нову фентезі-історію з чітким акцентом на пригодницькому елементі, екологічному посланні та романтичній лінії. Водночас мультфільм зберігає низку архетипних образів і ключові мотиви “Лісової пісні”, переосмислюючи їх через сучасні аудіовізуальні коди: систему кольорів, динамічну стилістику персонажів, образи Верховних Духів, а також музичні рішення, що поєднують фольклорні інтонації зі сучасною популярною музикою.

Особлива увага у статті приділена тому, як у процесі екранізації здійснюється адаптація національно-культурної символіки твору: міфологічних образів, екологічного світогляду, морально-етичних доміант. Зроблено висновок, що анімація функціонує як форма інтермедіального перекладу, яка одночасно спрощує та універсалізує частину первісних смислів, але при цьому забезпечує широке популяризування української культури та модерну репрезентацію класичного тексту в глобальному медіапросторі.

Ключові слова: переклад, Леся Українка, “Лісова пісня”, “Мавка”, інтермедіальний переклад, екранізація.

Vardanian, M., & Venhelovska, D. (2025). Lesia Ukrainka's *The Forest Song* and Its Intermedial Translation in the 3D Animated Film *Mavka. The Forest Song*. *Children's literature: Interdisciplinary Discourse*, 2 (2), 35 – 46.

Received: August 08, 2025; **Accepted:** December 22, 2025; **Published:** December 30, 2025.